

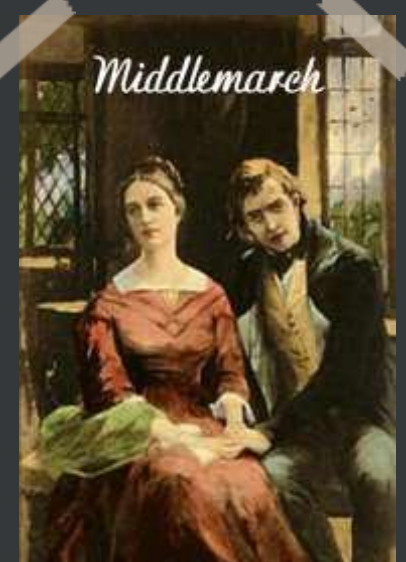
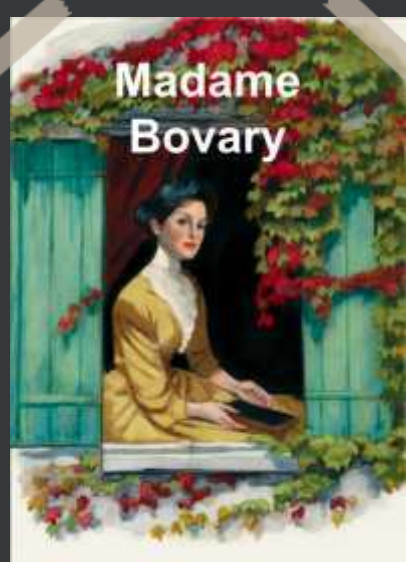
*So far released on
off - left hand side
Duan*

Groot Romanse

THINK
DIGITAL ACADEMY

Deur DK Books

**Die Wêreld se Merkwaardigste Fiksie
Ondersoek en Verduidelik**

**Madame
Bovary**
1867 - Frankryk

Gustave Flaubert

(1821 - 1880)

Madame Bovary was die eerste roman deur Gustave Flaubert, 'n skrywer wat bekend geword het vir sy toewyding aan 'n veeleisende literêre styl, waarin die skrywer se eie oortuigings en oordele nie opgespoor kan word nie.

Hy het Madame Bovary begin nadat vriende daarop aangedring het dat hy sy duidelike talent as skrywer op 'n kontemporêre onderwerp toepas. Flaubert, wat meer in klassieke geskiedenis en eksotiese omgewings belanggestel het, was aanvanklik huiwerig, maar hy het uiteindelik ingestem om die verhaal van 'n provinsiale vrou aan te pak wie se drome haar lei om in 'n afwaartse spiraal van skuld, misleiding en wanhoop te verval.

Madame Bovary speel af in Normandië, wat Flaubert goed geken het, tussen die 1820's en 1840's, in 'n klinies losstaande styl wat dikwels ontstellend is, die vertelling karteer die stryd van 'n sensuele maar ook ongelukkig selfbedrieglike jong vrou teen verstikkende konserwatiewe konvensies.

Die openingsgedeeltes van die roman skets die vroeë lewe van Charles Bovary, 'n middelmatige en onambisieuse provinsiale dokter. Nadat hy die pragtige dogter van 'n ryk plaaslike boer ontmoet het, trou hy met haar en die roman verskuif die aandag na die aspirasies en persepsies van sy nuwe vrou, Emma. Verveeld deur die getroude lewe en gefrustreerd deur die beperkings van haar stompsinnige man, verlang Emma na die soort ervaring waarvan sy in romans gelees het.

Die eerste helfte van die boek karteer die alledaagse vroeë jare van Emma se teleurstellende huwelik. Dit beskryf ook haar verblindings wanneer sy die bal van 'n plaaslike aristokraat bywoon; die geboorte van haar kind, Berthe; haar aanvanklike inval in 'n verhouding met 'n jong student met die naam Leon; en haar skielike bekering in 'n oomblik van skynbaar godsdienstige transendensie wanneer sy glo dat sy besig is om te sterf.

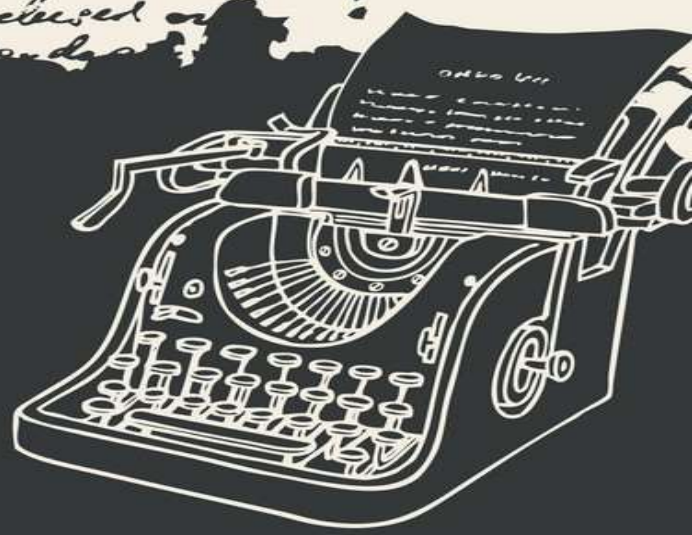
Dit is egter net 'n voorspel tot die ontvouende drama van die tweede helfte van die roman, waarin Emma haar begeertes omhels en voluit begin lewe, wat dit ook al vir haar sal kos.

**Emma Bovary - Die Roman se
Gelyknamige Protagonis**

Die Losstaande Verteller

Flaubert het beroemd verklaar dat “Die kunstenaar moet in sy werk wees soos God in die skepping is, onsigbaar en almagtig; mens moet hom oral aanvoel, maar hom nooit sien nie.” Anders as Stendhal en Balzac, wat dikwels kommentaar gelewer het oor wat hul karakters gedoen het, en blykbaar belang gestel het in wat met hulle gebeur het, behou Flaubert se verteller 'n afstand.

Alhoewel Flaubert in Madame Bovary die realistiese romanskrywers se beskrywende oog vir die detail verfyn, lê sy vernuwing in die koel, passievolle manier waarop hy sy karakters uitbeeld, en sy gevierde metode van kontrapunt - hy stel hom op beeld van ironie.

Die clichés wat Rodolphe uitdraf terwyl hy Emma verlei, byvoorbeeld, is verweef met die voorwendsel wat plaaslike hooggeplaastes in hul toesprake gebruik.

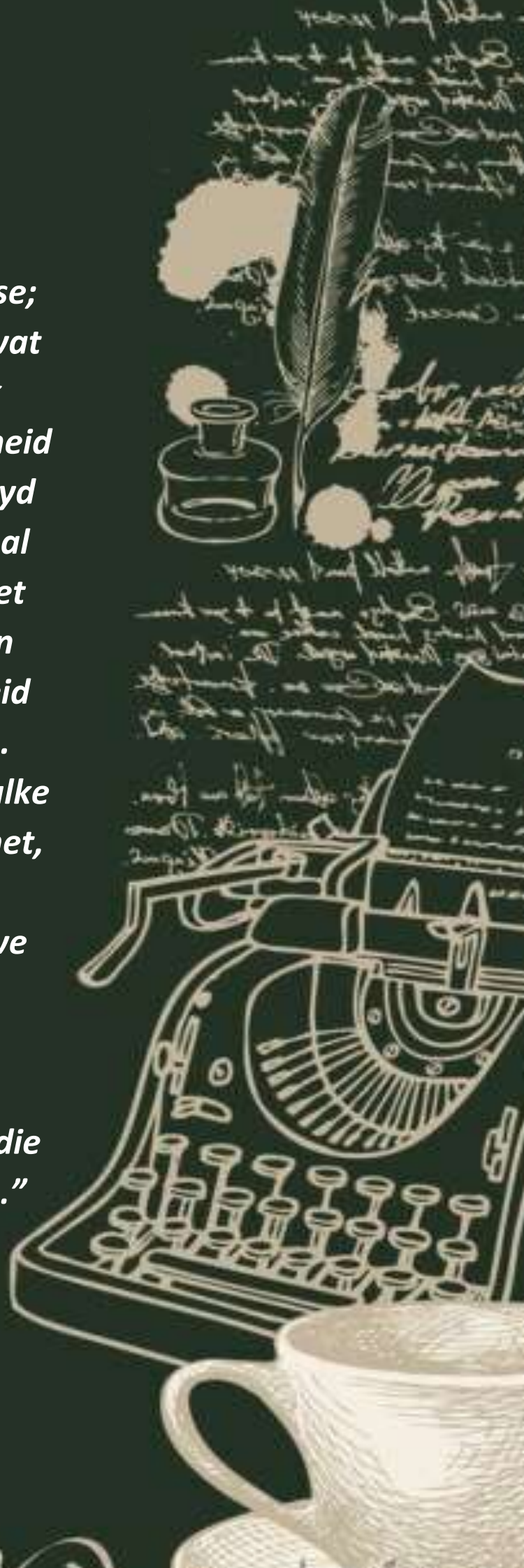
Deur die twee maniere van praat naas mekaar te plaas, beklemtoon hoe gekunsteld hulle albei is. Flaubert gebruik nie die verteller om vir die leser te sê wat om te dink nie, maar gebruik sy skryfstyl om sy opinies meer subtiel oor te dra.

Hierdie realistiese skildery deur James Tissot beeld 'n toneel uit soortgelyk aan dié waarin Leon Emma vir 'n koetsrit neem.

*“Emma was soos al sy minnarese;
en die bekoring van nuutheid, wat
geleidelik soos 'n kledingstuk
wegval, het die ewige eentonigheid
van hartstog blootgelê, wat altyd
dieselfde vorms en dieselfde taal
het. Hy het nie, hierdie man met
soveel ervaring, die verskil van
sentiment onder die eendersheid
van uitdrukking onderskei nie.
Omdat lippe libertyn en venal sulke
woorde vir hom gemurmureer het,
het hy maar min in haar
openhartigheid geglo; oordrewe
toesprake wat middelmatige
geneentheid verberg, moet
verdiskonteer word; asof die
volheid van die siel nie soms in die
leegste metafore oorloop nie ...”*

Die Manuskrip

In die deel van die manuskrip wat op die volgende bladsy gewys word, druk die verteller Rodolphe se afgematte siening van liefde uit. Elders teken Flaubert aan hoe bewus hy was van die uitdaging om 'n oorspronklike manier te vind om belangrike persoonlike gedagtes en waarnemings aan die leser oor te dra. Hy het opgemerk: "n Mens moet nie altyd dink daardie gevoel is alles nie. Kuns is niks sonder vorm nie."

— Madame Bovary. —
Louis ^{de} Roubaix.
Première partie

12 60 5/4
L. 11111
A. 11111

une heure et demie venant de donner à l'école de village
grand le professeur cette dans l'école, puis d'un nouveau
habitué en bourgeois et d'un garçon de classe qui portait un
grand pupitre. Les qui dormaient, se réveillaient et
~~le maître par un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet~~
~~de l'école, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet~~
qu'on entendait par là, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
dans son travail.

Le bourgeois non fit signe de nous regarder et se
tenant ces de venir l'étude. Il fut d'abord, puis dit :
à deux heures, puis au lieu que je vous le communique. Le
cette en acquisition. Et son travail de sa conduite sont
accidentels, il passera dans les yeux, en l'appelle au yeux.

Est-ce dans l'usage, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
porté ostentatoirement, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
campagne, d'une garçon d'ancien environ, et plus
haut détaché, qu'on ne s'en va pas. Il avait les cheveux
couverts de la font, comme un chapeau de village
l'air raisonnable de tout embrouillé, les lèvres seules

font qui s'abaissent et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
blanche d'homme, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet, et d'un coup de sifflet
se fit par large les épaules, son habit-ent de
drap vert, à boutons noirs, devant le genre aux
entourées.

Die Manuskrip

Rouen

As die hoofstad van Normandië, Rouen, op die volgende bladsy afgebeeld deur J.M.W Turner in 1834, is die ekwivalent van Parys vir Emma. Dit is waar sy en Leon mekaar tydens 'n aand by die Opera ontmoet, en is die omgewing vir een van die roman se bekendste sekwense: 'n swart perd en koets word gesien wat die strate van die stad deurkruis terwyl dit Leon en Emma in die hart van passie dra.

**Rouen-Katedraal
Deur J.M.W Turner**

Bourgeois Sosiale Status

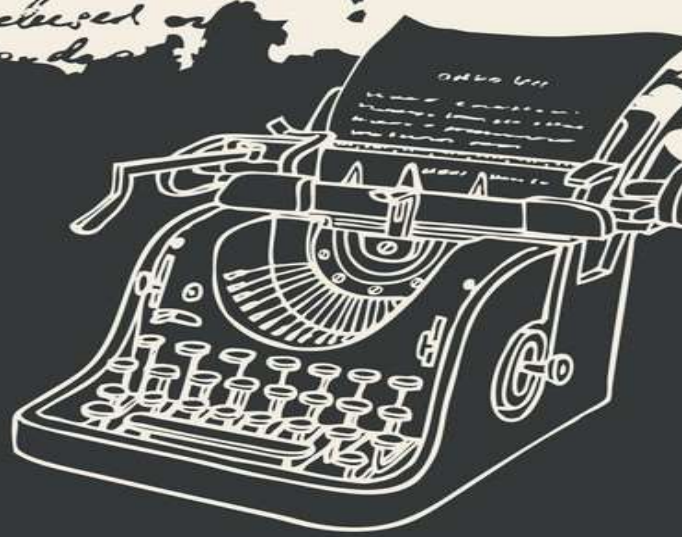
In die 19de eeu was die versekering van middelklas status 'n obsessie vir baie Europeërs. In Frankryk, soos elders, is status getoon deur modieuse goedere aan te skaf en te vertoon. Emma, uitgebeeld op die volgende bladsy deur Albert Fourie in 1885, omhels 'n weelderige leefstyl, maar raak gou in die skuld.

“So moes sy uiteindelik die vreugdes van liefde ken, daardie koors van geluk waaraan sy moedeloos was!”

Madame Bovary
Deur Albert Fourie

Die Invloed van Romans

Emma lees 'n verskeidenheid Franse en Engelse romans wat haar siening van die wêreld vorm. Inderdaad, die selfde taal van hierdie werke verander hoe sy dinge sien.

Die romanskrywer Vladimir Nabokov het opgemerk dat Emma se lot minder verseël word deur wat sy lees as deur die feit dat sy 'n swak leser is wat nie in staat is om swakhede en buitensporighede van literêre styl te onderskei nie.

Georges Croegaert se skildery *Reading* (1890) vang die verlating van roman lees in Flaubert se tyd vas.

Reading

Deur Georges Croegaert

Emma se Liefdesverhouding

Emma se liefdesverhoudings maak 'n groot deel van die intrige uit Madame Bovary, en Flaubert se taal maak dit duidelik dat Emma se romantiese idees, wat sy glo uitsonderlik is, in werklikheid heeltemal te konvensioneel is.

Nietemin word ons uitgenooi om simpatie te hê met Emma se hunkering na iets buite die banaliteit van die burgerlike lewe. Haar lot word beklemtoon deur die galery van kleindorpse karakters wat haar lewe vorm.

Dit sluit in Monsieur Homais, 'n verskaffer van medisyne en gifstowwe, en Monsieur Lheureux, wat luukse items van die beste boetieks verkoop en gretig is om kliënte in 'n web van krediet te verstriek. Madame Bovary hou die taal en soms absurde gebruike van die provinsiale lewe noukeurig waar.

Die subtitel van die boek is "Moeurs de province" (Provinsiale maniere), en hierdie maniere word geopenbaar in 'n reeks groteske komiese sin wat die eie belangrike aspirasies en gedrag van die karakters vertoon.

Met losstaande ironie geniet Flaubert dit om die grense van Charles Bovary se vermoëns te wys, terwyl hy 'n mediese operasie misken wat Emma en Monsieur Homais hom aangemoedig het om uit te voer - sy in 'n poging om haar man se aansien te verbeter, en Homais om die reputasie van die dorp te bevorder.

Intussen skets die roman die hoofdrama van Emma se verhouding met 'n plaaslike seun genaamd Rodolphe. Nadat sy van die begin af bedrieg is deur hierdie ervare en siniese verleier, word Emma weer in die steek gelaat en verloor sy hoop totdat sy haar nou meer wêreldse voormalige minnaar Leon weer ontmoet, wat die roman tot sy tragiese afsluiting lei.

Franse Provinsiale Lewe

In Madame Bovary het Flaubert 'n gedetailleerde portret van die 19de-eeuse Franse provinsiale lewe geskilder, wat hy beweer het om te verag vir al sy alledaagse kleinigheid en smerigheid.

Tog word sy beskrywings van daardie lewe – sy troues, bale en landskoue, sy selfvoldane burgers en selfbelangrike priesters en dokters – lewendig waargeneem sowel as satiries.

Flaubert se klein karakters gee ons die gevoel van 'n hele samelewing, uiteenlopend en lewendig selfs in sy vooroordele.

In die persoon van Emma Bovary het hy 'n protagonis geskep wat, deur ontwerp, teenstrydige reaksies by die leser uitlok. Terwyl haar onmoontlike dramas plek maak vir tragiese werklikheid, simpatiseer ons met haar desperaatheid en skrik ons tog vir haar misleiding.

**Madame Bovary
Deur Albert Fourie**

Die Obseniteits Verhoor

Die Revue de Paris het Madame Bovary laat in 1856 in 'n reeks opgestel, en is gevolglik in Januarie 1857 weens obseniteit tereggestel. Later dieselfde jaar is Charles Baudelaire ook hof toe geneem oor sy digbundel Les Fleurs de Mal. Alhoewel sommige van Baudelaire se verse as onwelvoeglik beoordeel is, het Madame Bovary vervolging vrygespring na 'n kort verhoor.

Die aanklaer, Ernest Pinard, het gesê dat die roman 'n "oortreding van openbare en godsdienstige moraliteit en goeie sedes" was, met die argument dat dit owerspelige gedrag aanmoedig terwyl dit die gevestigde pilare van die burgerlike samelewing bespot het.

Die verdediging het teengestaan dat Emma se lot so 'n lesing uitgesluit het. Die bekendheid wat deur die verhoor geskep is, het ongetwyfeld bygedra tot die roman se sukses.

Groot Verwagtinge

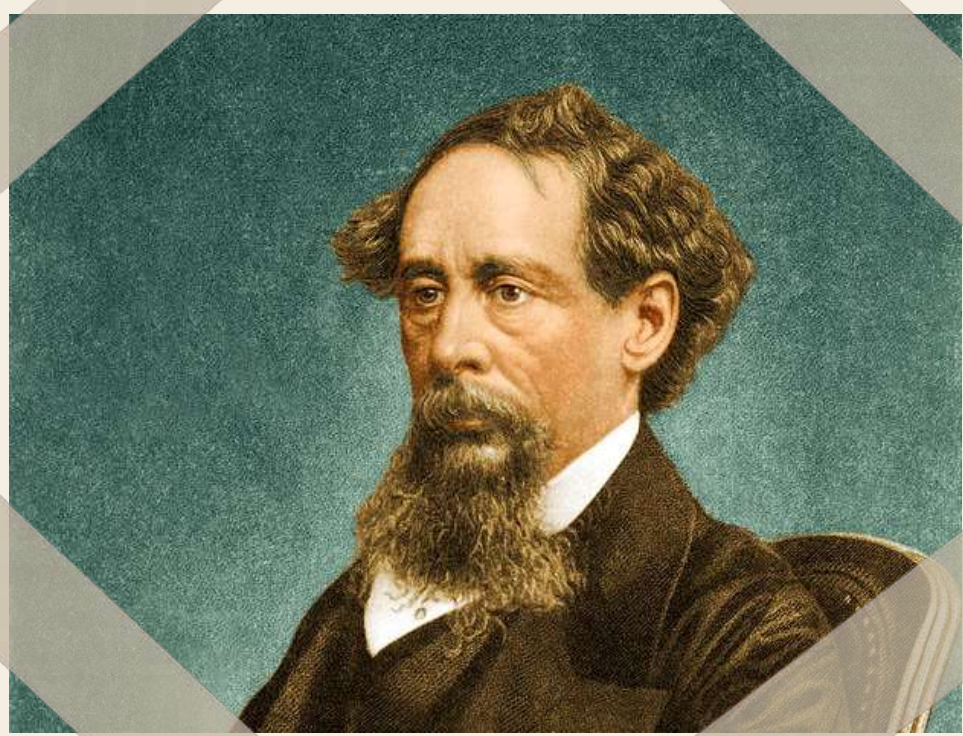
1861 - VK

Charles Dickens

(1812 - 1870)

Great Expectations is vir die eerste keer in hoofstukke in Dicken se weeklikse joernaal *All the Year Round* gepubliseer. Dit was slegs die tweede van hierdie romans (na *David Copperfield*) wat geheel en al in die eerste persoon geskryf is.

Sy protagonis, Pip, is 'n weeskind wat grootgemaak is met sy harde, sleggeaarde suster en haar vriendelike man, Joe Gargery, wat 'n smid is. Pip se verhaal begin met een van die mees aangrypende openingshoofstukke in alle fiksie.

Op "'n onvergeetlike rou middag teen die aand" besoek hy die kerkhof aan die rand van die vleie waar sy ouers en vyf oorlede broers begrawe is, wanneer 'n ontsnapte veroordeelde hom konfronteer. Hy help die man met kos en 'n vyl om sy beenyster te verwyder, min wetende hoeveel die ontmoeting sy lewe sal vorm.

Jare gaan verby en Pip raak obsessief met die idee om homself te verbeter. Dit lyk asof 'n geleentheid hom voordoen wanneer hy begin om gekultiveerd te word deur die ryk kluisenaar, juffrou Havisham, wat saam met haar wyk, Estella, in Satis Huis woon.

Onbewus van die geneentheid van Bidly, 'n plaaslike meisie, raak Pip lief vir Estella, wat pragtig maar koelhartig is. Hy ontmoet ook Herbert Pocket, 'n seun van sy eie ouderdom, wat verwant is aan Miss Havisham.

Pip word Joe se leerling by die smidse, maar meneer Jaggers, 'n intimiderende Londense prokureur, kom om hom te vertel dat 'n naamlose beskermheer geld vir hom verskaf het om na Londen te trek en wat hy dink 'n beter toekoms sal wees. Tog sal sy aspirasies gefrustreer word, aangesien die verlede, in die vorm van die veroordeelde, Magwitch, terugkeer om hom te eis.

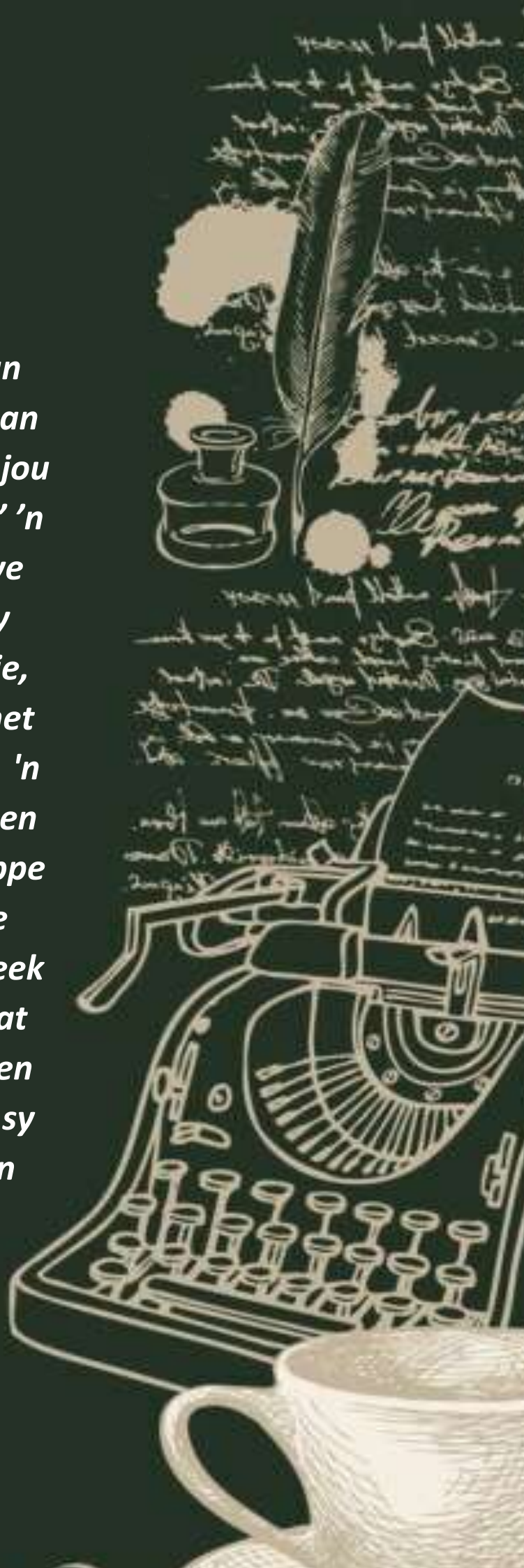

Illustrasie van Pip

Deur Historiese Illustrasies

*“Hou jou geraas!” roep 'n
verskriklike stem, terwyl 'n man
tussen die grafte aan die kant van
die kerkstoep opspring. ‘Bly stil, jou
duiweltjie, of ek sny jou keel af!’ 'n
Vreeslike man, almal in growwe
grys, met 'n groot yster aan sy
been. 'n Man met geen hoed nie,
en met stukkende skoene, en met
'n ou lap om sy kop vasgemaak. 'n
Man wat in water geweek was en
in modder versmoor en deur klippe
gelam was, en deur vuurstene
gesny en deur brandnetels gesteeek
en deur distels geskeur was; wat
mank en gebewe het, en gluur en
gegrom het; en wie se tande in sy
kop klap toe hy my aan die ken
gryp.”*

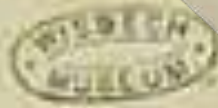

Die Manuskrip

Dickens het nooit billike kopieë van die manuskripte van sy romans gemaak nie: die een wat op die volgende bladsy gewys word, is die kopie wat na die drukker gegaan het. Sodra hy 'n aflewering voltooi het, is dit daarheen versend, al het hy nog nie die roman se toekomstige aflewerings geskryf nie. Dicken se vriend, Chauncey Hare Townshend, het hierdie manuskrip aan die Wisbech en Fenland Museum gegee.

Great Expectations

Chapter I.

[Handwritten cursive text, largely illegible due to bleed-through and fading]

Die Manuskrip

In Konteks

Pip voel nie in staat om die "smaak van misdaad" te ontsnap nie. Mnr. Jaggers, die prokureur wat na hom omsien wanneer hy na Londen gaan, hanteer misdadigers en het 'n perseel wat gerieflik naby die mure van die Newgate-gevangenis is, wat op die volgende bladsy in 'n 1888-gravure gewys word. Jaggers se klerk, Wemmick, neem Pip na Newgate, om baie van sy "kliënte" te ontmoet".

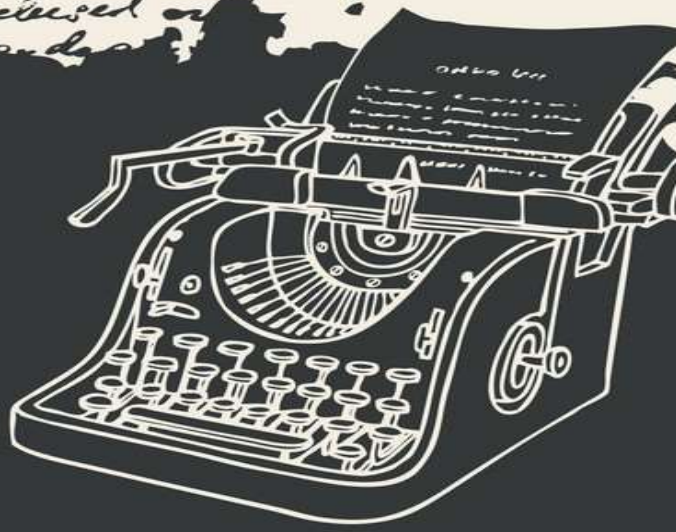
Newgate Gevangenenis

Spookagtige vleie. “Ons s’n was die moerasland, onder by die rivier”, vertel Pip in die openingshoofstuk van die roman. Dickens het die spookagtige landskap op die Noord-Kentmoerasse gebaseer naby wat sy eie kinderhuis was, in Chatham, aan die rivier Medway. Hy het tussen die ouderdom van 5 en 10 daar gewoon.

Die besondere kwaliteit van Pip se vertelling kom uit die spyt en selfkritiek wanneer hy aan sy verlede terugdink. Sy lewe van "groot verwagtinge" was een van selfbedrog. Dickens gee ons 'n pynlike gevoel van Pip se versuim om die gevoelens te verstaan van diegene wat hom regtig lief het - Bidy en Joe. Omdat hy dink dat hy beter is as Joe, 'n ongeletterde werkende man, tree Pip neerhalend teenoor hom op. Wanneer Estella, wat bestem is om sy hart te breek, trou, besef Pip dat hy Bidy moes gekies het. Hy keer terug om dit vir haar te vertel, net om uit te vind dat sy met Joe getrou het, wat 'n enkellopende man geword het ná mev Joe se dood.

Komedie Versus Duisternis

Alhoewel *Great Expectations* soms melancholies is, is Dickens se kuns om komedie met duisternis te meng. Pip se lewe word beïnvloed deur absurde sowel as angswekkende karakters.

Daar is die belaglike gemeenteklerk, mnr Wopsle, wat teaterambisies het en weer in Londen verskyn as 'n skreeusnaakse slegte Shakespeare-akteur, en die onheilspellende selfbelangrike mnr. Pumblechook, 'n plaaslike mieliehandelaar, wat die jong Pip afknou en dan daarop aandring om bevriend te raak met hom toe Pip in geld gekom het.

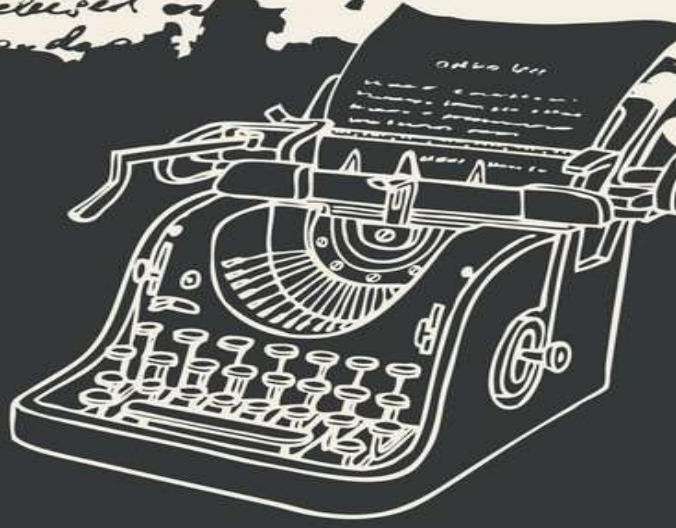
Later word Wemmick, meneer Jagger se wêreldse klerk, Pip se komiese sowel as pragmatiese gids tot die weë van die stad. Elke karakter het ook sy eie kenmerkende manier van praat, wat dikwels hoogs komies is.

Dickens het die roman oorspronklik 'n ongelukkige einde gegee, waarin Pip, nou ouer en wiser, Estella weer ontmoet, maar net om vir altyd van haar te skei. Estella se eerste man, die brutale Bentley Drummle, was dood gemaak deur 'n perd wat hy mishandel het, en Estella het weer getrou. Pip self bly enkellopend.

Dickens se vriend Bulwer Lytton, 'n veel minder romanskrywer, het hom egter oortuig dat hierdie einde sy lojale lesers sou ontstel. Dickens het Lytton se raad gevolg en 'n nuwe einde geskryf – die enigste een wat ooit gepubliseer was – waarin Pip en Estella, nou 'n weduwee, mekaar weer in die ruïnes van Satis-huis ontmoet. Hierdie keer, in 'n dubbelsinnige frase, sien Pip “die skaduwee daarvan om nie van haar te skei nie”.

Dickens se Ander Werke

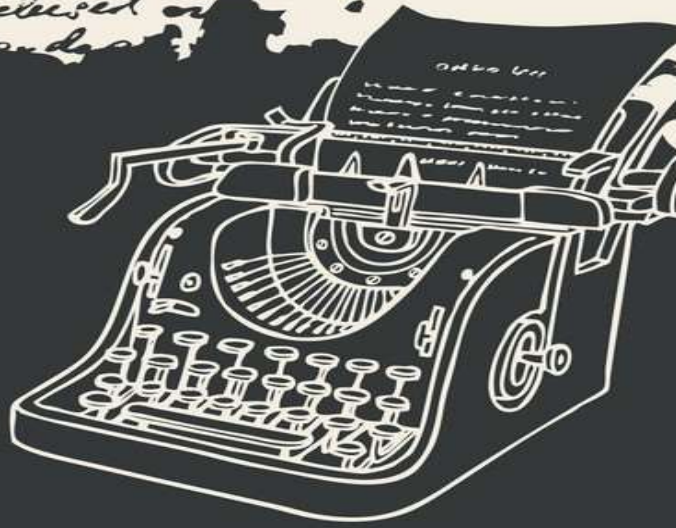
Dickens het sy eerste roman, *The Pickwick*, in 1836 begin toe hy 24 jaar oud was. Dit is gou opgevolg deur *Oliver Twist* en toe *Nicholas Nickleby*, wat uiters gewild was. Teen die tyd dat hy 30 was, het hy nog twee voltooi, *The Old Curiosity Shop* en *Barnaby Rudge*, en het homself as die topverkoper-romanskrywer van die tyd gevestig. In totaal het Dickens 15 romans en een novelle, *A Christmas Carol*, geskryf.

Elke roman is geskryf en die eerste keer in reeksvorm gepubliseer – sommige, soos *David Copperfield* en *Bleak House*, maandeliks en ander, soos *A Tale of Two Cities* en *Great Expectations*, weekliks. Hy was net halfpad deur sy laaste roman. *The Mystery of Edwin Drood*, toe hy in 1870 gesterf het. Dickens het ook die reisboeke, kortverhale, komiese "sketse" geskryf en 'n groot deel van insluitend "*A visit to Newgate*", wat die *horrors of Newgate Prison* beskryf, wat ook verskyn in *Great Expectations*.

“Die huweliksdag is vasgestel, die trourokke is gekoop, die trouvoer is beplan, die trougaste is genooi. Die dag het aangebreek, maar nie die bruidegom nie. Hy het vir haar 'n brief geskryf - 'Wat sy ontvang het', het ek toegeslaan, 'toe sy aangetrek het vir haar huwelik? Twintig minute voor nege?” “Op die uur en minuut,” sê Herbert en knik, “waarop sy daarna al die horlosies laat stilhou het ... Toe sy herstel van 'n erge siekte wat sy gehad het, het sy die hele plek verwoes, soos jy dit gesien het, en sy het sedertdien nog nooit na die lig gekyk nie.”

Mej Havisham

Vir 'n groot deel van die roman glo Pip dat sy weldoener die ryk en teruggetrokke Mej. Havisham is. Op haar troudag verlate deur die man met wie sy sou trou, dra sy nog steeds haar trourok ter herinnering aan die feit. Sy het sedert daardie dag niks in haar huis laat verander nie. Sy is uitgebeeld as Helena Bonham Carter in die 2012 film van die boek (volgende bladsy).

Mej. Havisham

In die gedeelte van die roman wat op die volgende bladsy gewys word, vertel Herbert Pocket Pip, Mej. Havisham se storie. Sy is op haar troudag verlate deur die man vir wie sy lief was, wat in liga was met haar eie halfbroer om haar uit haar geld te mislei. Hierdie man, Compeyson, 'n "gentleman" bedrieër, blyk 'n belangrike rol in die roman te speel, as Magwitch se voormalige medepligtige en nou dodelike vyand.

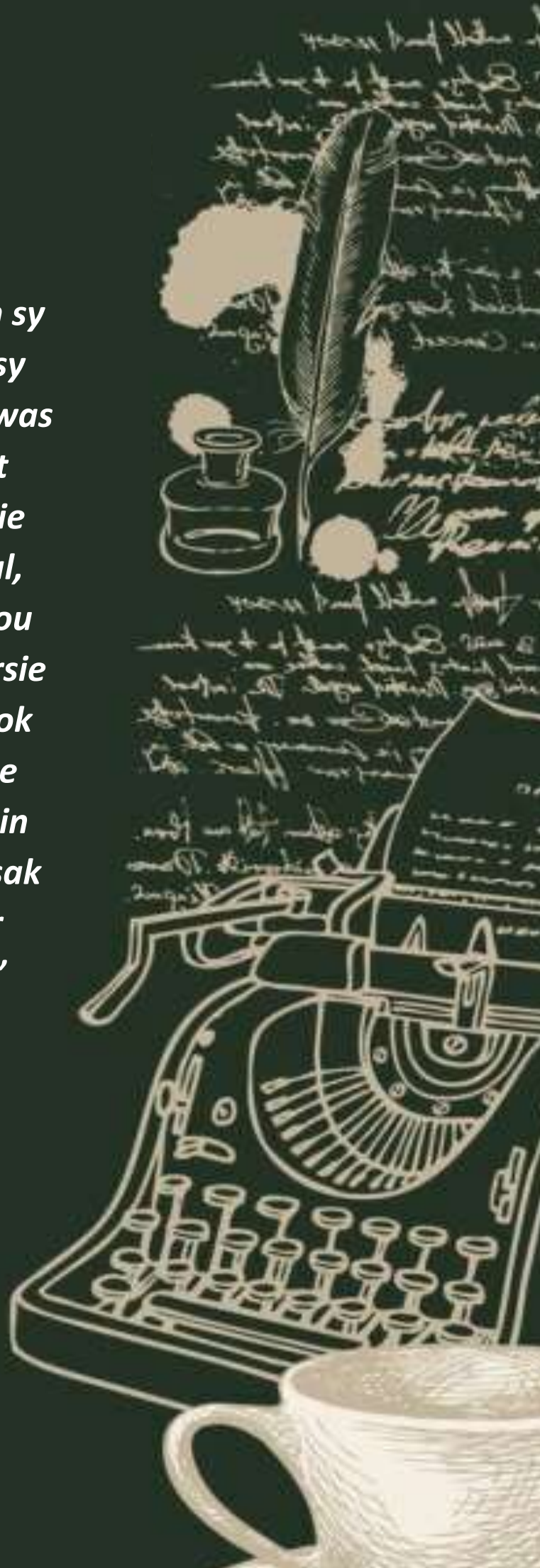
Vermiste bladsye uit die notaboeke wat Dostojewski laat in 1865 gehou het, bied 'n insig in sy skeppingsproses terwyl hy sy idees vir Misdaad en Straf uitgewerk het. Die teks op hierdie bladsy som verskeie gebeure op waarby Raskolinkov betrokke was, en sy goeie vriend Razumikhin.

Handwritten manuscript text, likely in Dutch or German, featuring dense cursive script. The text is arranged in multiple lines across the page, with some lines appearing to be part of a list or numbered entries. The handwriting is highly stylized and difficult to decipher. The page is held in place by four corner tabs.

Uittreksel uit die Manuskrip

“Hier het 'n vreemde gedagte in sy kop opgekom: miskien was al sy klere met bloed bedek, miskien was daar vlekke oraloor, en hy het eenvoudig nie gesien nie, dit nie opgemerk nie, want sy rede val, stukkend ... Skielik het hy onthou dat daar ook bloed aan die beursie was. ‘Bah! So dan moet daar ook bloed in die sak wees, want die beursie was nog nat toe ek dit in my sak gesit het!’ Hy draai die sak dadelik uit en daar was seker spore, vlekke op die voering.”

Middlemarch

1871-72 - VK

George Eliot (1818 - 1880)

George Eliot se mees komplekse roman is "*A Study of Provincial Life*", soos die subtitel daarvan verklaar. Dit vleg die verskillende, maar verbind, stories van baie karakters saam om 'n ryk begrip te gee van hoe 'n hele samelewing, gesentreer op die dorp Middlemarch, funksioneer.

Deur sy talle karakters se huwelike, familietwis en professionele lotgevalle minliks te anatomiseer, wys dit hoe hulle sosiale en ekonomiese veranderinge hanteer. (Die roman is veral skerp oor hoe karakters dit regkry om geld te maak of te verloor.)

Eliot se twee hoofkarakters, Dorothea en Lydgate, is albei idealiste. Dorothea wil die geld wat sy geërf het gebruik om goed te doen. Nadat sy die huweliksaansoek van sir James Chettam, 'n plaaslike landheer, verwerp het, word sy aangetrokke tot Edward Casaubon, wie sy glo 'n man is "wie se werk volledige kennis met toegewyde vroomheid sou versoen."

Helaas! Casaubon is nie so briljant of so heilig nie. Gedurende die maande ná hul huwelik beseft Dorothea dat sy vermeende meesterwerk, “*A Key to All Mythologies*”, nie net betekenisvol is nie, dit sal nooit voltooi word nie. Lydgate, aan die ander kant, is 'n jong dokter wat in Middlemarch aankom met idees oor die gebruik van die nuutste mediese kennis om die lewens van sy inwoners te verbeter.

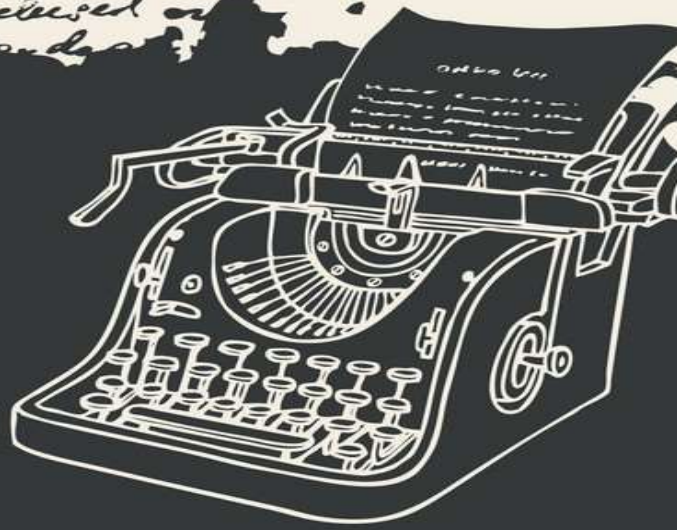
Om sy idees in die praktyk te bring, moet hy 'n ongemaklike alliansie met die magtige plaaslike bankier, Bulstrode, sluit. Hy word ook in die gedrang gebring deur liefde en vind dat hy met die pragtige maar bedorwe Rosamond Vincy trou, wie se materiële verwagtinge hy nie kan ontmoet nie. “Arme Lydegate! Of sal ons sê, arme Rosamond! Elkeen het in 'n wêreld geleef waarvan die ander niks geweet het nie.” Eliot sê dit selfs terwyl die twee op mekaar verlief raak.

Dit is private dramas, intiem
ondersoek deur Eliot, maar hulle
speel af onder die oë van bure en
verhoudings, in 'n roman waarin
geen karakter heeltemal kan ontsnap
aan die menings en die
skinderpraatjies wat in Middlemarch
sirkuleer nie.

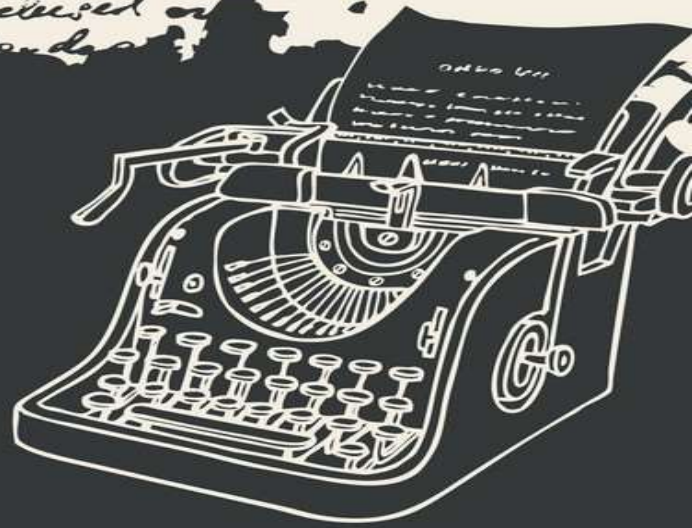
Die Alwetende Verteller

Die verteller is altyd teenwoordig in Middlemarch, en praat soms direk met die leser in die eerste persoon. Alhoewel sy dikwels ironies is, blyk haar stem dié van George Eliot self te wees, wat simpatiek reflekteer oor die kompleksiteite van menslike sielkunde, soos gedemonstreer deur haar karakters. Om vir ons 'n prentjie van 'n hele gemeenskap te gee, verweef Middlemarch verskillende stories en beweeg tussen verskillende standpunte.

'n Bekende voorbeeld hiervan is die gedeelte (teenooraangehaal) waarin Eliot, terwyl sy Dorothea se gevoelens oor haar nog onlangse huwelik ondersoek, haarself skielik onderbreek om te vra: “Was haar standpunt die enigste moontlike een met betrekking tot hierdie huwelik?” in Middlemarch het elke karakter sy eie “intense bewussyn”. Dit lyk asof Eliot die menslike natuur goed genoeg verstaan om te weet hoe die wêreld deur die oë van elke ander karakter lyk.

In Konteks

Mary Ann Evans (Eliot se regte naam) is in Warwickshire gebore en het na skole in Nuneaton en Coventry gegaan. Later het sy in Coventry gewoon, hier vertoon in 'n kontemporêre skildery, waar sy 'n kring van progressiewe, intellektuele vriende gevind het. Die samelewing as Middlemarch is gebaseer op die Midlands-wêreld waarin sy grootgeword het.

Aankoms van die spoorlyn. Alhoewel dit aan die begin van die 1870's geskryf en gepubliseer is, speel Middlemarch ongeveer 40 jaar vroeër af. Laat in die roman hoor ons dat "een vorm van besigheid wat net toe begin broei het, die bou van spoorweë was." Sommige van die karakters is bang daarvoor, en vyandig.

Die Manuskrip

Die bladsy wat op die volgende bladsy gewys word, is uit een van die vier notaboeke waarin Eliot haar finale konsep van Middlemarch geskryf het. Daar is min veranderings, want sy het dit gebaseer op 'n vroeëre verhaal, *Miss Brooke*, waarvan die manuskrip verlore is. Sy het dit gekombineer met 'n heeltemal aparte fragment, ook verlore, van 'n werk oor 'n provinsiale dorp om Middlemarch te maak.

Chapter I.

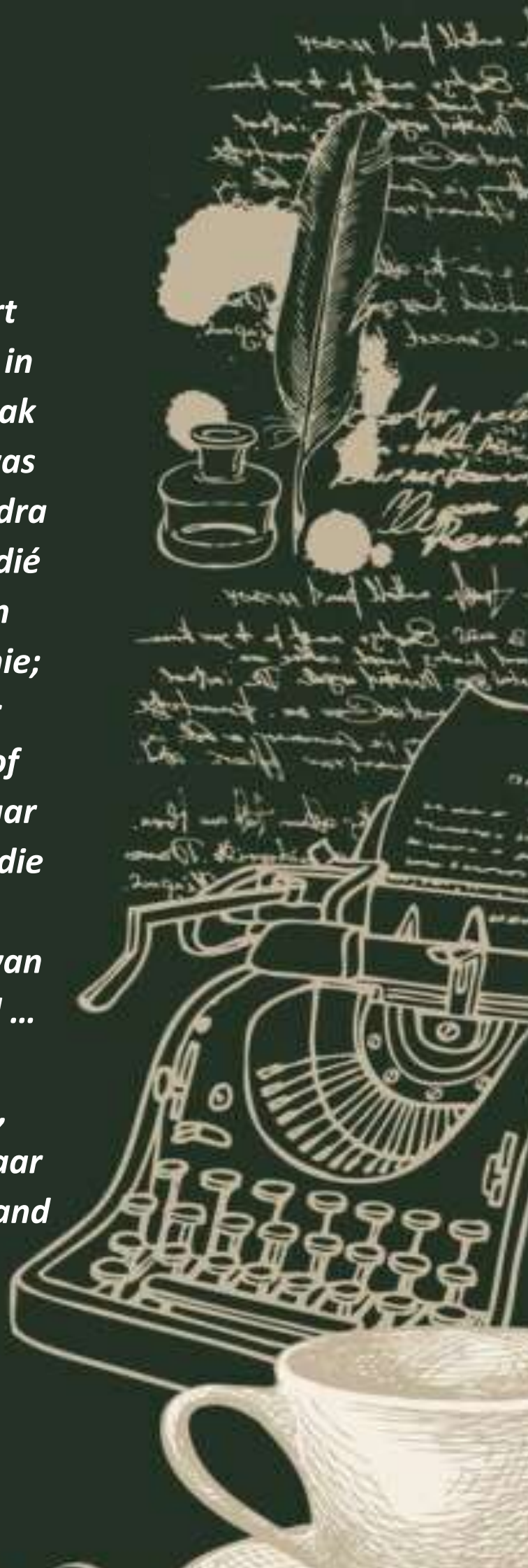
"Since I can do no good because a woman,
Reach constantly at something that is near it."
The Maid's Tragedy: Beaumont & Fletcher

Miss Brooke had that kind of beauty which seems to be thrown into relief by poor dress. Her hand & wrist were so finely formed that she could wear sleeves not less bare of style than those in which the Blessed Virgin appeared to Italian painters, & her profile as well as her stature & bearing seemed to gain ^{the more} dignity from her plain garments, which by the side of provincial fashionables gave her the impression of a fine quotation from the Bible, or from one of our elder poets, in a paragraph of today's newspaper. She was usually spoken of as being remarkably clever, but with the addition that her sister Celia had more common sense. Nevertheless, Celia wore ~~plenty of~~ ^{scarcely more} trimming. Mrs Brooke's plain dressing was due to mixed conditions, in most of which her sister shared. The pride of being ladies had something to do with it: the Brooke connections though not exactly aristocratic, were unquestionably "good": if you inquired backward for a generation or two you would not find any yard-measuring or parcel-tying forefathers; nothing lower than an Admiral or a clergyman; & there was even an ancestor discernible as a Puritan gentleman who served under Cromwell, but had afterwards conformed, ^{and had} becoming manager of a respectable ~~little~~ family estate. Young women of good birth, living in a quiet country town,

It was only
to clear matters
that her dress
differed from her
sister's, & had
a shade of
aquaintance in
its management

Uittreksel uit die Manuskrip

“Miss Brooke het daardie soort skoonheid gehad wat blykbaar in verligting gegooi word deur swak kleredrag. Haar hand en pols was so fyn gevorm dat sy moue kon dra wat nie minder styloos was as dié waarin die Heilige Maagd aan Italiaanse skilders verskyn het nie; en haar profiel sowel as haar statuur en houding het gelyk of meer waardigheid verkry uit haar pynklere, wat aan die kant van die provinsiale mode haar die indrukwekkendheid gegee het van 'n goeie aanhaling uit die Bybel ... Daar is gewoonlik van haar gepraat as merkwaardig slim, maar met die toevoeging dat haar suster Celia meer gesonde verstand gehad het.”

Intellektuele Invloede

Teen die tyd dat sy *Middlemarch* geskryf het, was Eliot in haar vyftigs en 'n beroemde vrou van briewe. Sy was 'n vertaler, resensent en essayis voordat sy haar eerste roman, *Adam Bede*, gepubliseer het toe sy 39 was. Die boek was 'n sukses, en sy het nog vier romans gepubliseer voordat sy *Middlemarch* geskryf het. Sy het Victoriaanse konvensies uitgedaag deur openlik saam met 'n getroude man, George Henry Lewes, 'n medeskrywer en 'n groot ondersteuning in haar eie literêre loopbaan te leef. Ten spyte hiervan het sy wyd bewonder geword as 'n intellektueel en 'n morele gids, sowel as 'n romanskrywer.

Middlemarch dra die invloed van Eliot se intellektuele belange. Karakters bespreek die rol van vroue in die samelewing, terwyl die verteller soms satiries kommentaar lewer op manlike verwagtinge van vroue.

Verskillende soorte godsdienstige oortuigings (en ongeloof) kom in konflik op maniere wat die lotgevalle van verskeie karakters vorm. Eliot het self godsdienstige oortuiging verwerp, maar as romanskrywer het sy gefassineer gebly deur die sosiale belangrikheid daarvan. Die roman het ook 'n komplekse intrige.

Dit behels die ontdekking van aksies wat in die verlede versteek is, wat aan die lig bring dat eerbaarheid diefstal en sameswering kan bedek. Dit bring afpersing en erger in die soms selfvoldane wêreld van *Middlemarch*.

Die afskuwelik eiegeregtige bankier Bulstrode sal sy koms kry, en tog, net op die oomblik wanneer hy geopenbaar word as 'n huigelaar, maak Eliot hom 'n verrassende voorwerp van simpatie. Dit is tipies van hierdie mees menslike roman.

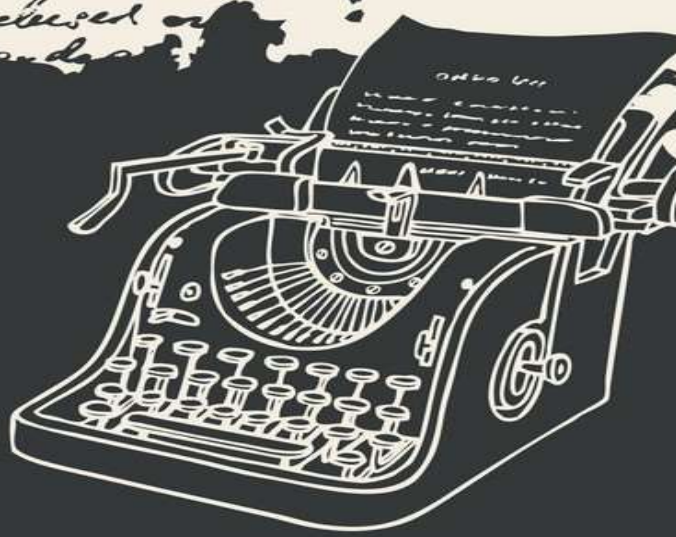

**Dorothea en Casaubon in die Film
Gebaseer op die Roman**

Dorothea en Casaubon in die eerste boek van Middlemarch raak Dorothea verloof aan die droë geleerde en geestelike Edward Casaubon, wat hier uitgebeeld word in 1994 BBC-aanpassing. Sy is 19 en hy is in sy veertigs. Alhoewel ander ontsteld is oor die verhouding, is Eliot versigtig om te wys hoe Dorothea en Casaubon deur hul eie misleide ideale gelei word om te glo dat hulle vir mekaar gemaak is.

Politics

Die roman begin aan die einde van die 1820's, namate debatte oor die hervorming van Brittanje se korrupte politieke stelsel wydverspreid raak.

Hierdie argumente weerklink deur die provinsiale gemeenskap van Middlemarch. Dit is kenmerkend van Eliot dat haar fokus op die invloed van kontemporêre politiek op haar karakters, deels komies is.

Dorothea se oom, mnr Brooke, ontwikkel byvoorbeeld ontoesiasme vir politieke verandering, en besluit om as 'n hervormende kandidaat vir die parlement te staan. Sy veldtog eindig egter in mislukking, wanneer sy leë kop by die dorpshertogte ontbloot word, in 'n toneel wat beide snaaks en pynlik is.

THINK

DIGITAL ACADEMY

